Emne og problemstillinger

Re/presentasjon, handling, kropp og rom har lenge vært sentrale begreper i de estetiske fagene, samtidig som måten å forstå dem på er i endring. Sammen med beslektede begreper som materialitet, konstruksjon, modellering, fremstilling, topografi og handlingsrom, vil de være stikkord for kurset, som også vil fokusere på hvordan de henger sammen med performativitetens og den estetiske handlingens felt.

Disse begrepene kan grovt sett grupperes under kunstverkenes tre aspekter av **materialitet**, **tilvirkning**, og **romlighet**, og forholdet dem imellom nødvendiggjør til stadighet kritisk refleksjon. Dette forholdet berører direkte hvordan kunsten i sitt være- og handlingsspråk avdekker og innlemmer fenomenal og annen virkelighet, og samtidig transformerer den, og installerer og skaper ny og endret virkelighet.

Utdypning

Kurset setter fokus på hvordan kunstneriske ytringer, fremstillinger og språkmodi er tilvirket gjennom materiell og teknologisk handling – m.a.o. er noe som hender eller inntreffer. Det vil vektlegge virkelighetens ulike og sammensatte modi (reell, imaginær, symbolsk/symbolisert), og virkelighetens aspekter av både aktualitet og virtualitet. Subjektiviteten og det menneskelige vil bli belyst som kontingenser, mer enn som vedvarende, identiske selv (slike forutsetter kontinuitet i tid). Slik åpner kurset også for tenkningen av rommets historisitet, dets medialitet, og som en størrelse i skaping og endring – *før* og *som vilkår for* rommet slik det ofte synes *gitt* i en absolutt subjektivitet/objektivitets-struktur. En hovedtanke i kurset vil være at kunstformene tilvirker modeller, særegne kart av virkelighet – dvs. at de er handlende og modellerende intervensjoner i menneskelig, sosial og historisk virkelighet. Fremstillingsmessig strategisk – og med effekter –produserer kunstformene representasjoner, og de konstruerer virtuelle modeller av det kroppslig-romlige.

Tilrettelegging

Kurset går over to effektive dager (19. og 20. nov., med ankomster for tilreisende den 18. nov).
A) <u>Dagøktene</u>: Begge dagene holdes først alt i alt **fem hovedforelesninger** i plenum ved internasjonalt kjente fagpersoner, etterfulgt av forhåndsbestilte **respondent-innlegg** på 10 min. fra påmeldte doktorander. Deretter blir det rikelig med tid til åpen **diskusjon i plenum**.
B) I **<u>ettermiddagsøktene</u>** hver dag vil deltakerne bli inndelt i grupper. Gruppesamlingene løper parallelt med hverandre, og ledes av arrangørene, som er vitenskapelig personale og doktorgradsveiledere ved de estetiske fagenes avdelinger ved Universitetet i Bergen. De internasjonale forskerne vil gå fra gruppe til gruppe, lytte inn, svare på spørsmål, og kommentere. – Til behandling i gruppesamlingene sender doktorandene **på forhånd inn et kort-paper** (til lesning for alle deltakerne) fra eller i tilknytning til eget avhandlingsarbeid (maks. 10-12 s). Hver stipendiat **presenterer** så i gruppesamlingene først problemstillinger og løsningsforsøk **muntlig**, med rett-på-sak-fokus på tverr-estetisk relevante problemer. Deretter kommenteres og **diskuteres** disse av gruppeledere og gruppedeltakere i fellesskap. Kunngjøring av gruppeinndelinger og utsendelse av kursmateriell skjer etter påmeldingsfristen.
<u>Abstracts</u>: Både hovedforelesere og stipendiater med egne papers leverer korte abstracts på forhånd, som så legges ut i kursets område på TBLR-nettsiden: http://www.ntnu.no/tblr og på kurssiden http://den-estetiske-hendelsen.uib.no.

Studiepoeng

Deltakelse i forskerutdanningskurset er studiepoeng-givende i relasjon til opplæringsdelen i doktorgradsprogrammene. TBLR har fastsatt gradert uttelling slik:

a) Deltakelse med forhåndsinnlevert paper, samt muntlig sammenfatning og diskusjon: 7 stp.
b) Deltakelse som forhåndsavtalt respondent til hovedforeleser: 5 stp.
c) Deltakelse kun i form av overværelse/medvirkning i diskusjon: 3 stp.

Om hovedforeleserne

Frederik Tygstrup

er dansk lektor ved Inst. for Kunst -og Kulturvidenskab ved Københavns Universitet og professor II ved NTNU i Trondheim, med arbeidsfelt Forskerskolen TBLR. Han er samtidig leder av Forskerskolen i Kultur, litteratur og kunstfag ved Københavns Universitet. Kjernefeltene hans er europeisk litteratur (særlig romanen) og idéhistorie etter 1700, og litteratur- og kulturteori i det 20. århundre. Hovedforskningsområdene er kulturens territorialitet og den europeiske romanens historie og teori i lys av dens kulturelle kontekst, inkludert samfunnsmessig historie, idéhistorie og tverrestetiske relasjoner. Han forsker også på kritikk- og idéhistoriske emner, innenfor humanistiske bystudier, litteratur og rom, litteratur og vitnesbyrd, litteratur og sykdom, og litteratur og geografi. For tiden studerer han fremstillingen av rom i litteraturen, situerte kunstpraksiser, og kunst og geografi. Tygstrup er medarbeider i det bergens-baserte internasjonale forskningsprosjektet "Text, Action and Space (TAS)" (tverr-estetisk om performativitet og topografier i dramatikk, prosafiksjon og film), og han er styremedlem i TBLR.

Erika Fischer-Lichte

er professor i teatervitenskap ved Institut für Theaterwissenschaft ved Freie Universität Berlin, og har også hatt stillinger i slavistikk og i allmenn litteraturvitenskap. Hun har skrevet bøker om drama- og teaterhistorie, teaterets semiotiske og hermeneutiske problemer, tilskuerperspektivet og blikkets rolle i teateret, og om den estetiske erfaringen. Teaterets samfunnsmessige, kulturelle og territoriale roller har stått sentralt, likeledes forholdet mellom den teatrale praksis, og sansning og kroppslighet. Hun forsker i både tradisjon og modernitet i secenekunsten, men også på performative praksiser i kulturen og i samfunnslivet. Fischer-Lichte har i en årrekke ledet det tverrfaglige prosjektet "Kulturen des Performativen". Her har hun utviklet en tenkning om handling og rom – historisk, estetisk og kulturelt – som på nye måter forbinder tekstteori med performance-teori, som f.eks. i boken *Ästhetik des Performativen* (2004). Fischer-Lichte er medarbeider i det internasjonale forskningsprosjektet "Text, Action and Space (TAS)".

Atle Kittang

er professor i allmenn litteraturvitenskap ved Universitetet i Bergen. Han har skrevet monografier om fransk modernistisk lyrikk (Rimbaud, Eluard) og om norske kanon-forfatterskaper som Knut Hamsuns (*Luft, vind, ingenting*) og Henrik Ibsens (*Ibsens heroisme*). Kittang har også utgitt en rekke essaysamlinger om litteraturteoretiske emner (hermeneutikk, strukturalisme, genreteori, poststrukturalisme), og med interpretasjoner av mange internasjonale og norske forfattarskaper og verker. Han viderefører og utvider nå forskningen sin på Ibsen, samtidig som han på ny har tatt opp forskningsarbeidet på det tidligere spesialområdet sitt: fransk litteratur fra det 19. og det 20. århundre (Balzac og Breton). Kittang er medarbeider og styringsgruppemedlem i det internasjonale forskningsprosjektet "Text, Action and Space (TAS)".

Patrizia Lombardo

er fra 1995 professor i fransk og sammenliknende litteraturvitenskap og filmstudier ved Universitetet i Genève (Institutt for moderne fransk), og har tidligere forsket og undervist ved Princeton University, University of Southern California (Los Angeles), og University of Pittsburgh. Hovedforskningsområdene er fransk og allmenn litteratur (det 19. århundre), litteraturteori, arkitekturhistorie, kulturstudier og filmstudier. Emnene spenner fra byens rom, over blikket og fantasien, til bildets, affektenes og erindringens figurasjoner. Lombardo har skrevet bl.a. om Poe, Stendhal, Baudelaire og Proust, og om Bazin, Godard, Scorcese og Lynch. Blant utgivelsene hennes er boken *Cities, Words and Images. From Poe to Scorsese* (2003), og sammen med Elisabeth Rallo Ditche og Jacques Fontanille gav hun i 2005 ut *Dictionnaire des passions littéraires*. For tiden er hun medarbeider i et omfattende tverrfaglig prosjekt om emosjoner ved Swiss Centre for Affective Sciences, hvor hun fokuserer på installeringen og effektene av estetiske emosjoner i kunst og litteratur, med hovedvekt på det sublime. Lombardo er medarbeider og styringsgruppemedlem i det internasjonale forskningsprosjektet "Text, Action and Space (TAS)". Hun er også styremedlem i TBLR.

Anders Troelsen

er dansk lektor ved Afdeling for kunsthistorie (Institut for æstetiske fag), Aarhus Universitet. Forskningsområdet hans griper over feltene kunst, kultur og medier, og omfatter både film og filmestetikk, kulturinstitusjoner og museologi, og kunstteori og -historie. Hans tverr-estetiske forskning rommer også en rekke arbeider om bl.a. urbanitet og arkitektur, byrom og grenser, det billedlige, lydens og musikkens romlighet, og om ikonets og skulpturens fenomenologi. Han har utgitt *Mod modernismen. Analyser av moderne kunst* (1994), har redigert og medvirker i bøker som *Kunst og ironi* (2006), *Synsvinkler på skulpturen* (2002), *Filmen som verdensteater. Omkring Peter Greenaway* (1995) og *Grænser* (1992), og han har bidratt i bl.a. *Udstillinger – mellom fokus og flimmer* (2006) og *Kunsthistoriske kontakter* (2003). For tiden leder han et tverrfaglig, Århus-basert forskningsgruppe-prosjekt om rom og estetikk. Det fokuserer historisk, liminalt, analytisk, metodisk og medialt på rommets artikulasjon i et tverr-estetisk perspektiv, og arbeider med materiale fra både litteratur, musikk, film, teater, billedkunst, skulptur, byrom og utstillingsarkitektur.

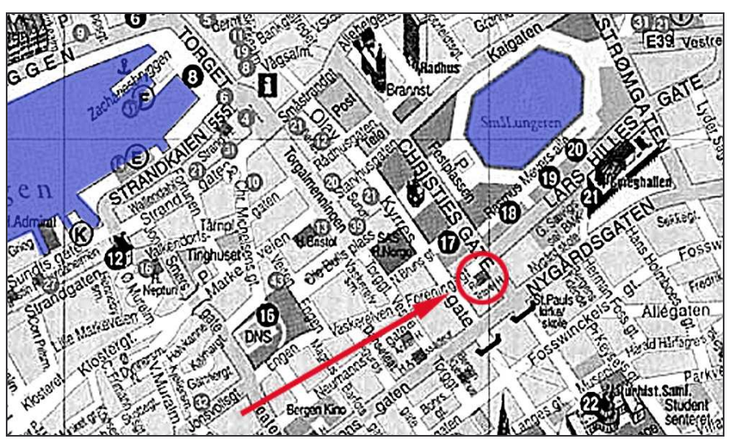
Kursprogram

Mandag 19. nov.

Kl 09.00 **Frederik Tygstrup (Kunst- og kulturvitenskap, Københavns Universitet):** Topographical Modelling: Between Representation and Construction
Kl 09.45 **Respondent-innlegg**
Kl 10.00 **Plenumsdiskusjon. – Pause**
Kl 11.00 **Erika Fischer-Lichte (Teater- og kulturvitenskap, Freie Universität Berlin):** The Aesthetics of Performativity: Theatre, performance, ritual, and cultural practice (historically and currently) [Preliminary title]
Kl 11.45 **Respondent-innlegg**
Kl 12.00 **Plenumsdiskusjon**
Kl 13.00 – 14.00 **Felleslunsj**
Kl 14.00 **Atle Kittang (Allmenn litteraturvitenskap, Universitetet i Bergen):** Space and Aesthetic Action: Examples from Surrealism
Kl 14.45 **Respondent-innlegg**
Kl 15.00 **Plenumsdiskusjon. – Pause**
Kl 16.00 – 18.00 **Gruppesamlinger**
Ledere: Margareth Hagen (Italiensk), Christine Hamm (Nordisk), Keld Hyldig (Teatervitenskap), Randi Koppen (Engelsk), Siri Lexau (Kunsthistorie), Lars Sætre (Allm. litteraturvitenskap), Merete Sæbø Torvanger (Psykoanalyse, Allm. litteraturvitenskap)

Tirsdag 20. nov.

Kl 09.00 **Patrizia Lombardo (Film and literature, University of Geneva):** Aesthetic emotions and the impure art of cinema
Kl 09.45 **Respondent-innlegg**
Kl 10.00 **Plenumsdiskusjon. – Pause**
Kl 11.00 **Anders Troelsen (Kunsthistorie, Aarhus Universitet):** Byens grænser. Bybilleder i bevægelse fra Sahara til Southern California
Kl 11.45 **Respondent-innlegg**
Kl 12.00 **Plenumsdiskusjon**
Kl 13.00 – 14.00 **Felleslunsj**
Kl 14.00 – 16.30 **Gruppesamlinger**
Ledere: Margareth Hagen (Italiensk), Christine Hamm (Nordisk), Keld Hyldig (Teatervitenskap), Randi Koppen (Engelsk), Siri Lexau (Kunsthistorie), Lars Sætre (Allm. litteraturvitenskap), Merete Sæbø Torvanger (Psykoanalyse, Allm. litteraturvitenskap)

Praktiske forhold

Kurset holdes i **Bergen 19. og 20. nov. 2007** (ankomst for tilreisende søndag 18. nov.), på:

Rica Travel Hotel
Christiesgt 5/7
5015 Bergen

midt i Bergen sentrum, og nær Universitetet i Bergen.
Tilreisende deltakere bor også på Rica, og innkvarteres i enkeltrom. Kurset dekker overnatting 18.-20. november med frokost for tilreisende, og for alle deltakere dekker kurset pause-kaffe/te, felleslunsj begge dager, og fellesmiddag mandag 19. nov.
Kurset varer til sen ettermiddag tirsdag 20. nov., og tilreisende kan ikke påregne avreise fra Bergen før ca. fra 18.00-tiden av.
NB: Tilreisende kursdeltakere dekker reiseutgifter over egne driftsmidler. Husk å bestille billetter!

Påmeldingsfrist

1. juni 2007. Husk postadresse, epostadresse, og angivelse av deltakelsesform:

a) Med eget kort-paper (10-12 s) – husk også å levere Abstract (maks.10 linjer) innen påmeldingsdatoen. Frist for oversendelse av selve kort-paperet: 25. oktober 2007.

b) Med respondent-oppgave (angi hvilken hovedforelesning du ønsker å kommentere)

c) Som allmenn kursdeltaker uten forhåndsavtalte oppgaver

Påmeldingen skjer skriftlig pr e-post til nedenstående adresse:

Den-estetiske-hendelsen@uib.no

Arrangørgruppen består av:

Margareth Hagen (Italiensk), Christine Hamm (Nordisk), Keld Hyldig (Teatervitenskap), Atle Kittang (Allm. litteraturvitenskap), Randi Koppen (Engelsk), Siri Lexau (Kunsthistorie), Heidi Silje Moen (stip., Engelsk), Lars Sætre (Allm. litteraturvitenskap), Merete Sæbø Torvanger (Psykoanalyse, stip. Allm. litteraturvitenskap) – alle Universitetet i Bergen.

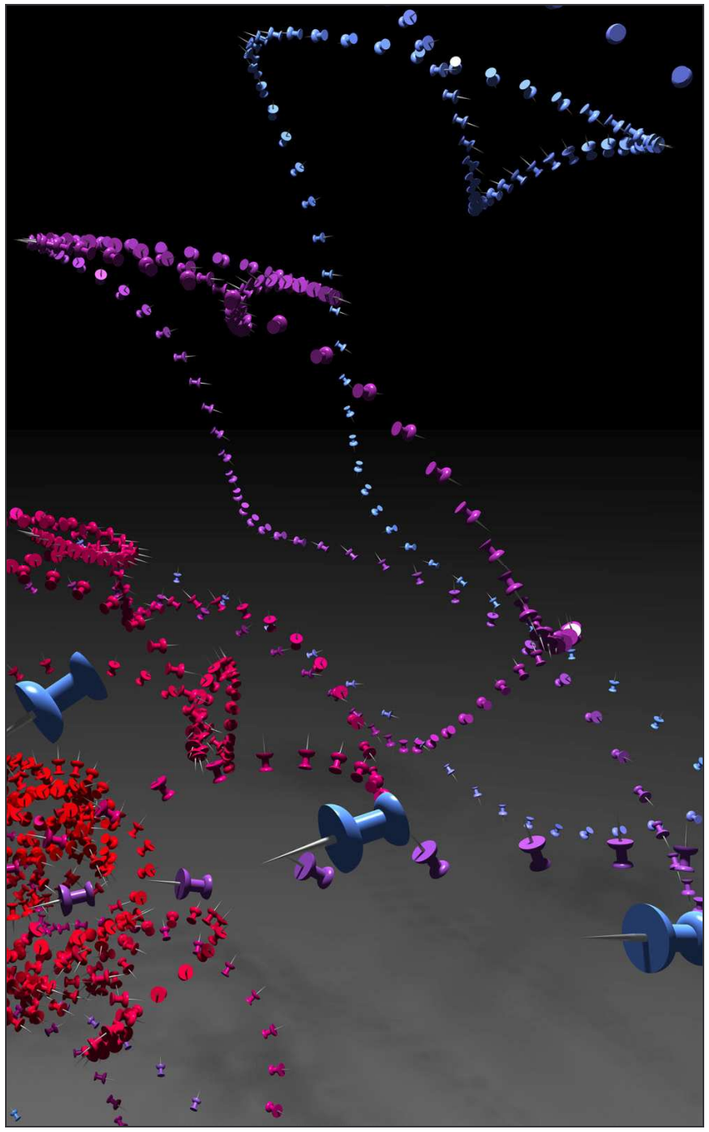
Spørsmål i tilknytning til forskerutdanningskurset kan rettes til Lars Sætre (e-post Lars.Saetre@lili.uib.no), Marit Aall Henriksen (e-post Marit.Henriksen@lili.uib.no), eller til tel. 55582393 og 55589381 (evt. 55582395 – forkontor).

Prof. Lars Sætre
Seksjon for allmenn litteraturvitenskap
Universitetet i Bergen
HF-bygget
Sydnesplass 7
5007 Bergen
Tel.: 55582393

Førstekonsulent Marit Aall Henriksen
Inst. for lingv. og litt.vitenskap
Universitetet i Bergen
HF-bygget
Sydnesplass 7
5007 Bergen
Tel: 55589381

Velkommen til Bergen i november!

Nasjonalt forskerutdanningskurs for stipendiater/doktorander i estetiske fag – i regi av Den nasjonale forskerskolen Tekst, Bilde, Lyd, Rom: Fortolkning og teoriutveksling (TBLR):

”Den estetiske hendelsen: Kunstfaglige problemstillinger og tverr-estetiske perspektiver”

Re/presentasjon, handling, kropp og rom

Rica Travel Hotel,
Bergen, 19. og 20. november 2007